

Jaarverslag Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

2021

W.M.M. Verschoor
december 2022

Inleiding

Eind 2019 hebben alle scholen in Hattem, de gemeente Hattem, de bibliotheek Noord Veluwe, V érian en de aanbieder van voorschoolse educatie (Partou) een convenant getekend waarin onder andere resultaatafspraken met betrekking tot VVE zijn vastgelegd.

Dit is het tweede jaarverslag, volgend op het jaarverslag van 2020. De gegevens over 2021 zijn voor dit verslag verzameld en bestudeerd, met soms al een doorkijkje naar 2022.

Deze resultaatafspraken die in het convenant zijn vastgelegd, zijn als volgt:

1. De betrokken partijen streven naar een bereik van minimaal 90%, dit wil zeggen dat van alle kinderen die jaarlijks een VVE indicatie krijgen, tenminste 90% start met voorschoolse educatie.
2. De schoolbesturen en de gemeente Hattem streven er naar dat 90% van de kinderen die gebruik hebben gemaakt van VVE aan het einde van groep 2 zonder taalachterstand begint aan groep 3.
3. 90% ouders van de geïndiceerde VVE-kinderen worden bereikt met passende ondersteuning voor het bieden van een (meer) (taal)rijke thuisomgeving. De ouders zijn bereikt wanneer zij op de hoogte zijn van het aanbod met betrekking tot taalontwikkeling voor hun kind(eren) in Hattem. Daarnaast zijn ouders doorverwezen waar nodig.

Resultaten 2021

Alle zes de scholen, Partou, V érian, gemeente Hattem (in de persoon van de gemeentelijke logopediste) en de bibliotheek Noord Veluwe hebben ieder op hun vlak de gegevens aangeleverd over 2021.

1. Bereik voorschoolse educatie

In 2021 zijn er door V érian 15 kinderen geïndiceerd voor VVE. Daarvan konden er 11 in 2021 en 4 in 2022. Dit heeft te maken met het moment van indicatie (rond 2 jaar) en het aanvangsmoment van VVE (2,5 jaar).

Van de kinderen die in 2021 konden starten met VVE, zijn er 8 daadwerkelijk gestart (bereik van 73%). In de resultaatafspraken hebben we afgesproken dat een deelname van minimaal 90% het VVE programma het streven is. In 2021 bereiken we 73%, maar in absolute aantallen is dit een verschil van 3 kinderen in 2021.

Van de 3 die van het aanbod hebben afgezien, maakte er 1 al gebruik van kinderdagopvang, gaat er 1 naar de reguliere peuterspeelzaal en 1 gaat naar speciaal onderwijs. Hieruit is de conclusie te trekken dat alle ouders gebruik maken van het aanbod, tenzij hun kind al naar een andere vorm van opvang gaat. Het liefste zien we dat iedereen gebruik maakt van het VVE aanbod, maar een andere opvangvorm voorziet ook in een taalrijke(re) omgeving.

De basis waarop de indicatie is afgegeven is voornamelijk de omgevingsanalyse en/of het (lage) opleidingsniveau van de ouder(s).

Verdeling VVE kinderen op de scholen

Op de scholen zijn er in 2021 in totaal 23 kinderen in groep 1 of 2 gestart met een VVE indicatie. Daarnaast zijn er 6 kinderen die zonder indicatie VVE volgen. De verdeling over de scholen ziet er als volgt uit, waarbij opvalt dat De Vlinder en Het Palet net als vorig jaar veruit de meest leerlingen hebben met een VVE indicatie.

	2020	2021
Sint Andreasschool	3	2
Van Heemstraschool	3	3
OBS Palet	9	4 + 6 zonder indicatie
J. Jaspersschool	2	0
OBS de Vlonder	12	14
GBS de Zaaier	1	0
TOTAAL	30	29

Ook is er net als vorig jaar gekeken naar alle leerlingen van groep 1 en 2, dus met en zonder VVE indicatie, en wie daarvan een verlenging krijgt. En dus langer 'kleutert'. Wanneer VVE kinderen vaker langer kleuteren, kan dit een signaal zijn dat hun (risico op) achterstand onvoldoende ingelopen is.

	VVE	niet-VVE
Sint Andreasschool	0	0
Van Heemstraschool	2	2
OBS Palet	0	2
J. Jaspersschool	0	1
OBS de Vlonder	0	0
GBS de Zaaier	0	0
TOTAAL	2	5

Uit gegevens blijkt niet dat VVE kinderen vaker langer kleuteren dan kinderen zonder VVE indicatie. Belangrijk is nog wel om na te gaan welke maatstaf de verschillende scholen hebben gehanteerd om te bepalen of een kind langer 'kleutert'. Het uitgangspunt bij het aanleveren van de gegevens was dat als je als school vindt dat de kleutertijd van het kind verlengd wordt, dat ook zo is. Dit uitgangspunt is gekozen omdat er vanuit de PO raad geen peildatum meer wordt gehanteerd (voorheen 1-10 of 1-1) maar dat er gekeken wordt naar de ontwikkeling van het individuele kind.

2. Resultaten VVE programma

De gemeentelijke logopediste volgt en toetst alle kinderen met een VVE indicatie, zowel in de peuteropvang en op de basisschool (tm groep 2). De toetsing vindt plaats aan de hand van de Peabody Test waarbij de receptieve woordenschat wordt getoetst. Dit zijn woorden die het kind wel begrijpt, maar (nog) niet gebruikt.

Kinderen worden getoetst aan het begin en het eind van de voorschoolse periode (2,5 jaar en 4 jaar) en aan het einde van de vroegschool (6 jaar).

Nu is alleen deelname aan het VVE programma geen garantie dat het doel wordt bereikt dat kinderen zonder taalachterstand aan groep 3 beginnen. Het is belangrijk om te onderkennen dat ook de inzet van de ouders en de omgeving, het opvolgen van de adviezen die ouders krijgen en het niveau van het kind van grote invloed zijn op het resultaat.

De logopediste scoort de kinderen kwantitatief aan de hand van een toets en kwalitatief op basis van de ontwikkeling die zij ziet bij ieder individueel kind. Omdat de aantallen in Hattem klein zijn, zijn er geen betrouwbare cijfers te generen op zowel kwantitatief als kwalitatief niveau. Er is volume nodig om conclusies te trekken over de resultaten van het VVE programma. De cijfers die er zijn, zeggen

iets over individuen en niet over een groep in het geheel. In de bijlage zijn wel 2 tabellen opgenomen over de kwantitatieve en kwalitatieve scores.

In 2023 willen we uitzoeken hoe we de kwaliteit van het VVE programma toch kunnen monitoren, zonder dat we dit cijfermatig inzichtelijk maken. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het (laten) toetsen van de uitvoering van de gebruikte programma's. De gebruikte programma's zijn landelijk al gecertificeerd.

3. Resultaat met betrekking tot ouderbetrokkenheid

In 2021 zijn er in Hattem 127 kinderen geboren; 34 ouders hebben een Boekstartkoffertje bij de bibliotheek opgehaald. Dit is een te mager resultaat en we willen daarom de werkwijze voor het bereiken en verkrijgen van het boekstartkoffertje in 2023 herzien.

In de loop van 2021 zijn er nieuwe afspraken gemaakt met Partou en VluchtelingenContact Hattem (VCH) over het bevorderen van ouderbetrokkenheid. Sindsdien wijst Partou alle ouders die voor een intake komen voor een kind met een VVE indicatie op de mogelijkheid van de Voorleesexpress. En VCH zal alle bestaande en nieuwe gezinnen hierop wijzen en, met toestemming van de ouders, hiervoor aanmelden.

Daarnaast is in de werkgroep VVE de Voorleesexpress en aanmeldprocedure hiervoor besproken, zodat ook de scholen dit kunnen inzetten waar nodig.

Conclusie

De afgelopen jaren hebben we als gemeente fors ingezet op het verbeteren van de kwaliteit van het VVE programma en de betrokkenheid van alle partijen te vergroten. Met elkaar hebben we veel voor elkaar gekregen. Zo is er een werkgroep die twee maal per jaar samenkomt. Hierdoor zijn de lijnen tussen de voor- en vroegschool en de JGZ weer kort en weet men elkaar snel te vinden. Ook werken alle partijen met eenzelfde overdrachtsformulier en vindt er een warme overdracht plaats tussen de kinderopvang en de basisschool. De bibliotheek biedt extra ondersteuning voor de gezinnen thuis en daarbij is VluchtelingenContact een belangrijke schakel. Doordat de gemeentelijke logopediste is ingezet voor het volgen en toetsen van alle kinderen met een VVE indicatie, komt er meer zicht op de resultaten.

Dit jaarverslag is het tweede meetmoment na het eerste jaarverslag van 2020. Het is nu helder geworden dat het lastig is om een goed beeld te schetsen op basis van cijfers. In 2023 willen we daarom onderzoeken op welke andere wijze we de resultaten van het VVE programma kunnen monitoren om zodoende toch goed zicht te krijgen op de resultaten.

Bijlage

In onderstaande tabel zijn de resultaten van de kwantitatieve toets te zien die door de gemeentelijke logopediste wordt afgenomen. De tabel laat zien hoeveel leerlingen een achterstand hebben ten opzichte van de norm/de gemiddelde leeftijdsgenoot, hoeveel leerlingen op leeftijdsniveau score en hoeveel leerlingen een voorsprong hebben ten opzichte van leeftijdsgenoten.

Tabel 1: Scores woordenschat begin eind peutertijd en eind kleutertijd:

	Aantal kinderen met een meting		Achterstand		Op niveau		Voorsprong	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Eind peutertijd	8	10	5	8	3	2	0	0
Eind kleutertijd	14	7	8	5	6	2	0	0

In tabel 2 is weergegeven hoe de gemeentelijke logopediste de doorgemaakte groei waardeert. Het kan zijn dat vanuit de toets blijkt dat een kind nog een achterstand heeft, maar dat een kind toch wel een groei heeft doorgemaakt die boven verwachting is, gelet op bijvoorbeeld individuele omstandigheden (zoals de coronapandemie, achtergrond van de ouders en de mate waarin ouders in staat zijn hun kind te helpen (omdat zij de Nederlandse taal bijvoorbeeld niet machtig zijn)).

Tabel 2: Oordeel over de doorgemaakte groei

	Totaal aantal kinderen		Onder verwachting gegroeid		Naar verwachting gegroeid		Boven verwachting gegroeid	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Gedurende peutertijd/voorschoolse periode	8	4	3	0	1	2	4	2
Gedurende kleutertijd/vroegschoolse periode	13	6	3	3	9	2	1	1
Gedurende peuter- en kleutertijd / voor- en vroegschoolse periode	7	8	0		4	4	3	0

Er zijn in 2021 minder kinderen getoetst dan in 2020. Dit komt deels doordat een aantal kinderen naar een andere school zijn gegaan buiten Hattem, waardoor de logopediste hen niet meer kan volgen. En deels omdat de gemeentelijke logopediste vanwege ziekte een groot deel van het schooljaar 2021/2022 afwezig is geweest.